

CASUS WETENSCHAPPELIJKE INTEGRITEIT

2021

Plagiaat, onzorgvuldigheid – deels gegrond deels ongegrond

Vrije Universiteit

---

1. Onderwerp van de klacht

Kort samengevat stelt klager dat beklaagde in zijn publicaties niet zorgvuldig is met de verwijzingen naar zijn bronnen en dat hij verwijzingen regelmatig achterwege laat.

2. Korte omschrijving van de feiten

Deze klacht bestaat uit in totaal 71 klachtnummers. Gezien het specifieke vakgebied alsook de omvang en complexiteit van de klacht worden hieronder (vanaf p. 11) alleen de conclusies ten aanzien van de gegronde klachtonderdelen geanonimiseerd weergegeven.

Om te bepalen welke normen in casu van toepassing zijn doet de CWI in dit advies een uitgebreide analyse op de over de jaren geldende gedragsregels. Ook wordt de relatie tussen norm 22 en 40 uit de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit (NGWI) verhelderd. Daarnaast licht de CWI toe hoe, binnen het systeem van de NGWI, tot een schending van de wetenschappelijke integriteit gekomen kan worden en hoe zich dit verhoudt tot mogelijke onzorgvuldigheid.

3. Advies van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit aan het College van Bestuur

1 Procedure

1.1 Ontvangst van de klacht

Op [...] 2019 is bij het College van Bestuur van de Vrije Universiteit (hierna: CvB) een klacht binnengekomen gedateerd op [...] 2019, afkomstig van [klager] en gericht tegen [beklaagde]. De klacht betreft een vermoeden van schending van de wetenschappelijke integriteit. Kort samengevat stelt klager dat beklaagde in zijn publicaties niet zorgvuldig is met de verwijzingen naar zijn bronnen en dat hij verwijzingen regelmatig achterwege laat. Conform vigerende procedures heeft het CvB de klacht onverwijld doorgezonden aan de Commissie Wetenschappelijke Integriteit VU-VUmc (hierna: de commissie) ter beoordeling van de ontvankelijkheid en eventuele inhoudelijke behandeling. De klacht is op [...] 2019 binnengekomen bij de commissie. Een afschrift van de klacht is bijgevoegd als Bijlage 1 bij dit adviesrapport.

De commissie heeft klager en beklaagde vervolgens geïnformeerd over de ontvangst van de klacht en daarbij vermeld dat de commissie binnen 4 weken zou oordelen over de ontvankelijkheid van de klacht. Tevens heeft de commissie in deze ontvangstbevestiging kenbaar gemaakt dat op het vervolg van de procedure de Klachtenregeling

wetenschappelijke Integriteit VU-VUmc uit 2016 (hierna: de Klachtenregeling) van toepassing is. Klager en beklagde hebben een afschrift van deze regeling ontvangen.

1.2 Ontvankelijkheid van de klacht

De commissie heeft op [...] 2019 aan partijen gemeld dat zij de ingediende klacht had getoetst aan het bepaalde in de Klachtenregeling en dat de klacht ontvankelijk was. Beklaagde is gevraagd om een weerwoord op de klacht in te dienen. Dit weerwoord is op [...] 2019 door de commissie ontvangen en bijgevoegd als Bijlage 2 bij dit adviesrapport. Een afschrift hiervan is op [...] 2019 aan klager verstrekt. Aan hem is gevraagd om tijdens de hoorzitting hierop te reageren.

1.3 Hoorzittingen

Klager en beklagde zijn op [...] 2019 uitgenodigd voor een hoorzitting op [...] 2019. Daarbij zijn zij tevens geïnformeerd over de samenstelling van de kamer (deelcommissie van de CWI VU-VUmc) die de zaak behandelt.

1.4 Reacties op verslagen van de hoorzittingen

Klager en beklagde zijn op [...] 2019 door de commissie in de gelegenheid gesteld om de concept-verslagen van de eigen hoorzittingen te controleren op feitelijke onjuistheden. In verband met de vakantieperiode is hiervoor tot [...] 2019 de tijd gegeven. Van klager en beklagde zijn op [...] respectievelijk [...] 2019 correcties ontvangen. Bij het verwerken van de correcties heeft de commissie door middel van een bandopname gecontroleerd wat er in de hoorzittingen is gezegd. Op [...] 2019 heeft de commissie de gecorrigeerde concept-verslagen nogmaals aan klager en beklagde voorgelegd ter controle op feitelijke onjuistheden. Klager en beklagde zijn hierbij in staat gesteld om aanvullende opmerkingen en reacties in een separaat document aan te leveren als bijlage(n) aan het hoorverslag. Op [...] 2019 is van zowel klager als beklagde hierop een reactie ontvangen. Deze reacties zijn wederom door de commissie verwerkt. Van klager is op [...] 2019 het ondertekende hoorverslag ontvangen, bijgevoegd als Bijlage 3 bij dit adviesrapport. Van beklagde is dit ontvangen op [...] 2019, bijgevoegd als Bijlage 4.

Op [...] 2019 heeft de commissie de ondertekende hoorverslagen over en weer verstrekt aan klager en beklagde. Aan beide partijen werd op dat moment kenbaar gemaakt dat de commissie het inhoudelijk onderzoek afbakende tot de punten van de klacht zoals behandeld in de hoorzittingen. Ten gevolge hiervan zijn de bijlagen bij de hoorverslagen ter kennisname gedeeld met de expliciete bedoeling dat er niet inhoudelijk gereageerd zou worden op via de bijlagen verschaft aanvullende informatie. Beide partijen hebben vervolgens de mogelijkheid gekregen om een reactie te geven op het hoorverslag van de ander. Van klager is op [...] 2019 een reactie ontvangen en van beklagde op [...] 2019. Op [...] 2020 heeft de commissie klager en beklagde geïnformeerd dat zij was begonnen met het opstellen van het concept-adviesrapport. Klager en beklagde zijn op [...] 2020 geïnformeerd dat de schriftelijke ronde werd gesloten. De reacties van [...] 2019 op de hoorverslagen zijn bij deze berichtgeving ter kennisgeving verstrekt.

Vanwege de benodigde inhoudelijke vakkennis bij de analyse van een aantal klachtonderdelen besloot de commissie een externe deskundige te raadplegen. In [...] 2020 heeft de commissie advies ingewonnen van [...].

1.5 Concept adviesrapport

Het concept adviesrapport [...] is op [...] 2020 aan partijen verzonden ter controle van eventuele feitelijke onjuistheden met het verzoek om uiterlijk [...] 2020 te reageren. Beklaagde heeft op [...] 2020 aangegeven dat hij geen toevoegingen had. Klager heeft wel aanleiding gezien om correcties op het rapport in te sturen, waartoe hij op [...] juni 2020 zijn reactie bij de commissie heeft aangeleverd. Klager heeft op [...] 2020 ook zijn bezwaren tegen de inhoud, conclusies en advies in het concept-adviesrapport kenbaar gemaakt aan de commissie.

De commissie heeft de reactie van klager onderzocht en geconstateerd dat er een procedurele fout is gemaakt, waardoor een bijlage (bijgevoegd aan dit adviesrapport als Bijlage 4a) ten onrechte niet was toegevoegd als Bijlage G aan het verslag van klagers hoorzitting. Ook heeft de commissie aanleiding gezien om op basis van het door klager aangeleverde commentaar een aantal punten nader te onderzoeken.

Op [...] 2020 is door de commissie een bezwaar van klager ontvangen tegen de gevolgde procedure in de afhandeling van zijn klacht. De commissie heeft naar aanleiding hiervan getracht de procedurele gang van zaken zo helder mogelijk toe te lichten en klager geattendeerd op de mogelijkheid om een tweede advies aan het Landelijk Orgaan voor Wetenschappelijke Integriteit (LOWI) aan te vragen na ontvangst van het te nemen CvB besluit.

Op [...] 2020 heeft de commissie bij klager aangegeven dat de ontbrekende bijlage alsnog aan het adviesrapport toegevoegd zou worden en heeft zij een reactie gegeven op het op [...] 2020 ontvangen bezwaar. De bijlage is op [...] 2020 aan beklagde, die er nog niet eerder kennis van had kunnen nemen, verstrekt.

Op [...] 2020 is aan beklagde tevens een laatste mogelijkheid gegeven om op een specifiek omschreven aantal onderdelen van het door klager gegeven commentaar te reageren, met als deadline [...] 2020. De commissie heeft hiertoe in deze fase van de procedure aanleiding gezien, omdat de mogelijk te verwerken wijzigingen eventueel dieper op de inhoud zouden kunnen ingaan dan slechts een correctie van feitelijke onjuistheden. Klager is over deze procedurele gang van zaken op [...] 2020 geïnformeerd. De laatste reactie van beklagde heeft de commissie op [...] 2020 ontvangen. Deze is op [...]2020 ter kennisgeving met klager gedeeld.

De commissie heeft het commentaar van klager en de reactie hierop van beklagde betrokken bij haar nadere onderzoek ten behoeve van mogelijke verwerking in het adviesrapport. Op een aantal onderdelen is wederom advies aan extern deskundige [...] gevraagd. De wijzigingen die op basis van het nadere onderzoek in het adviesrapport zijn aangebracht zijn niet nogmaals ter controle aan klager en beklagde voorgelegd. Hiervan waren zij reeds op [...] 2020 door de commissie op de hoogte gesteld.

2. De klacht

1. Bij het schrijven van zijn publicaties schrijft beklagde regelmatig tekst over uit publicaties van derden of parafraseert deze, zonder dat hij zijn bronnen vermeldt (nummers 3, 5-12, 21-45, 51-53, 58, 64-66, 68).

2. Hij suggereert eigen onderzoek weer te geven, terwijl dat gebaseerd is op het onderzoek van derden, zonder vermelding van de betreffende bronnen. Daarmee vervalst hij zijn onderzoeksresultaten (nrs. 2, 47, 57).
3. Doordat zijn publicaties niet (volledig) op eigen onderzoek gebaseerd zijn, maar op het werk van derden, zijn de publicaties onnauwkeurig (nrs. 4, 10-12, 60) en bevatten ze serieuze fouten (nrs. 16, 55).
4. Een aantal literatuurverwijzingen in de publicaties van beklaagde zijn aantoonbaar secundair terwijl hij in dergelijke gevallen de primaire bron van zijn referentie niet vermeldt (nrs. 48-51, 54, 54a, 56, 57, 61, 62-66). Door zijn manier van literatuurverwijzen wekt hij ten onrechte de schijn van grote belezenheid (nrs. 18b, 19b, 21, 46, 61, 66).
5. In het vervolg op het voorgaande punt blijkt hij niet werkelijk in gesprek met zijn vakgenoten en negeert hij daardoor informatie en argumentatie, die zijn onderzoeksresultaten positief of negatief zouden kunnen beïnvloeden (nrs. 9, 9a, 18b, 55, 60, 66).
6. Informatie verkregen tijdens een lezing van derden, wordt in zijn werk verwerkt zonder bronvermelding (nr. 20).
7. Hij citeert teksten [...] in vertalingen van derden, of parafraseert deze, zonder de bron van deze vertaling te vermelden (nrs. 13-15, 17-18, 59, 67a).
8. Hij herhaalt zichzelf zonder dat te melden (nrs. 61, 69-71).
9. Bij het gebruik van afbeeldingen vermeldt hij niet de rechthebbenden van deze afbeeldingen, hetgeen ook bij afbeeldingen uit het public domain tot de gangbare methode behoort (nr. 19).

Klager vindt dat de volgende normen uit de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit (hierna: NGWI) door beklaagde zijn geschonden.

- a. Binnen het vakgebied van beklaagde is elk goed onderzoek gebaseerd op eigen onderzoek van de teksten die besproken worden [...] Gezien de fouten die beklaagde maakt, valt het ernstig te betwijfelen of hij deze teksten daadwerkelijk bestudeerd heeft. Verder is zijn hier besproken werk te weinig gebaseerd op zorgvuldig [...] onderzoek en daardoor niet precies en accuraat. Er wordt slecht gebruik gemaakt van recente vakliteratuur, en er wordt zodoende geen rekening gehouden met de meest recente inzichten. Methodologisch is het niet zorgvuldig onderbouwd, waardoor hij in het hier besproken werk ook diverse normen op dit punt schendt, namelijk normen 4, 6, 16, 17, 19.
- b. Het overschrijven of parafraseren van onderzoeksresultaten van derden zonder de bron (schriftelijke bronnen, maar ook lezingen) op de juiste wijze te vermelden, kan worden samengevat onder de term plagiaat en is schending van norm 40, maar ook 22.
- c. Dit geldt ook voor het overschrijven van bibliografische gegevens, vertalingen van teksten e.d., zonder daarvoor de primaire bron te vermelden. Ook het overnemen van afbeeldingen zonder de bron te vermelden is niet correct en is een schending van norm 40 en 22.
- d. Hij is niet transparant over het hergebruik van eerder gepubliceerde teksten, waarvan hij zelf de auteur was, wat een schending is van norm 41.

3. Algemene overwegingen van de commissie

3.1 Verantwoordelijkheid van de VU

In Nederland gelden geen wettelijke normen voor wetenschappelijke integriteit. In de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening (VSNU 2004, aangepast in 2012 en in 2014. Hierna: NGWb) is een uitwerking gegeven aan algemene beginselen van professioneel

wetenschappelijk handelen. Hetzelfde geldt voor de NGWI (2018). Deze worden door de VU en het VUmc onderschreven en gelden als richtlijnen voor de universiteit als bedoeld in artikel 1.7 van de Whw.” In de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit VU-VUMC - januari 2016 (hierna: Klachtenregeling) wordt dan ook gesteld: “Binnen de VU en het VUmc rust op alle betrokkenen bij het onderwijs en onderzoek een eigen verantwoordelijkheid voor de instandhouding van de wetenschappelijke integriteit. De algemene beginselen van professioneel wetenschappelijk handelen dienen daartoe te allen tijde te worden nageleefd. Richtlijnen die op grond van art. 1.7 Whw worden vastgesteld binden wetenschappers die in dienst zijn van de VU, voor zover hun werkzaamheden worden verricht onder de verantwoordelijkheid van de VU. Klager heeft in zijn klacht ook [...] betrokken. Dit [werk] werd door beklagde in [...] verdedigd aan [...]. In [...] trad hij in dienst van de VU. Dit werk valt buiten de verantwoordelijkheid van de VU. De commissie laat het deel van de klacht (nrs. 62 tot en met 68) dat over dit werk gaat daarom buiten beschouwing.

Klager heeft in zijn reactie op het eerste conceptadvies gesteld het hiermee niet eens te zijn. Zo heeft hij naar voren gebracht dat het werk op de website van de VU wordt vermeld waardoor de VU daarvoor verantwoordelijkheid neemt. Verder stelt klager dat in de klacht diverse werken van beklagde zijn genoemd, omdat het om een terugkerend patroon gaat. Het [werk] onderstreept de ernst van de klacht, omdat het aan het begin van de wetenschappelijke carrière van beklagde staat. Voorts stelt klager dat beklagde naar het [werk] verwijst; nadere bestudering laat zien dat hij daarmee naar zijn eigen plagiaat verwijst en dus met die verwijzing indirect plagiaat pleegt. Als laatste argument brengt klager naar voren dat beklagde aan de VU is aangesteld op grond van de wetenschappelijke graad die hij met dat werk verworven heeft. Wanneer de mogelijkheid bestaat dat hij de wetenschappelijke integriteit in dat werk geschonden heeft, dient de ernst daarvan verder onderzocht te worden en kan de VU zich niet onwetend houden.

Uit de argumenten van klager vloeit niet voort dat beklagde wat betreft werk dat niet in het kader van een dienstverband aan de VU tot stand is gebracht, gebonden is aan door de VU vastgestelde richtlijnen. De commissie vindt daarom in die argumenten geen aanleiding om het proefschrift van beklagde in het onderzoek te betrekken.

3.2 Welke gedragscodes zijn toepasselijk?

3.2.1 Inleiding

Klager heeft in zijn klacht diverse werken van beklagde betrokken en op deze werken de NGWI toegepast. De werken zijn verschenen in de periode van [...] tot [...]. De commissie onderzoekt eerst of de NGWI, of andere gedragscodes van wetenschappelijke integriteit op deze werken van toepassing zijn. Na een beschrijving van de vigerende normenkaders en gedragscodes op het gebied van wetenschappelijke integriteit in paragraaf 3.2.2., volgt het overzicht van de werken in de klacht in paragraaf 3.2.3. In paragraaf 3.2.4 wordt uiteengezet welke gedragscodes precies van toepassing zijn op deze werken.

3.2.2 Overzicht van normenkaders op het gebied van wetenschappelijke integriteit

In 2001 verscheen de Notitie Wetenschappelijke Integriteit. Met de notitie werd beoogd te bevorderen dat wetenschappelijk onderzoek zou plaatsvinden volgens algemeen aanvaarde normen voor wetenschappelijk handelen. In het bijzonder werd aandacht gegeven aan de wijze waarop zou moeten worden omgegaan met schending van deze normen. De notitie draagt niet het karakter van een code, maar is te zien als een verzameling van procedurele

en inhoudelijke aanbevelingen hoe om te gaan met inbreuken op de wetenschappelijke integriteit.

De eerste code, de NGWb, dateert van 2004. Naderhand is deze herzien in 2012 en in 2014.

Verder is er de uit 2011 daterende European Code of Conduct for Research Integrity van All European Academies (hierna: ALLEA-code), die in 2017 werd herzien. Deze code draagt het karakter van een raamwerk, dat door middel van zelfregulering in de deelnemende landen tot gelding moet worden gebracht. Deze code bevat dus geen bindende normen.

Dan is er ook nog het briefadvies "Correct citeren" dat in 2014 door de KNAW werd uitgebracht. Het advies heeft betrekking op hergebruik van eigen werk door onderzoekers. In het advies wordt geconcludeerd dat de enige bindende gedragscode voor Nederlandse wetenschappers (op dat moment de NGWb 2012) plagiaat verbiedt, maar andere vormen van hergebruik niet reguleert. Daarop volgen twee conclusies, namelijk dat de NGWb moet worden aangevuld dat terughoudendheid geboden is bij het beoordelen van publicaties uit het verleden op basis van niet bestaande regels over hergebruik. Het hergebruik van eigen werk heeft een regeling gevonden in onderdeel 1.5 van de NGWb 2014 en in norm 41 van de NGWI.

In 2014 stelden VU en VUmc de eerdergenoemde Klachtenregeling vast. Deze werd in 2016 herzien. In bijlage 1 bij deze regeling is een aantal gedragingen opgenomen die in ieder geval als schendingen van de wetenschappelijke integriteit worden gezien. Deze opsomming moet worden gezien als een verduidelijking van de NGWb.

Op 1 oktober 2018 is de NGWI in werking getreden. Deze heeft de NGWb vervangen. In par. 1.5 NGWI is bepaald dat de hoofdstukken 2, 3 en 5 van de code van toepassing zijn op:

- a. na de inwerkingtreding gestart onderzoek, en
- b. na de inwerkingtreding gestarte onderzoeksactiviteiten in voordien gestart onderzoek.

3.2.3 Overzicht van werken waar de klacht over gaat

Bij de klacht is een Vertrouwelijk overzicht gevoegd. Daaruit blijkt dat het gaat om de volgende werken van beklagde: 1 t/m 6 [...]

3.2.4 Conclusie over de toepasselijkheid van gedragscodes op de werken

Ad 1. Uit het weerwoord van beklagde blijkt dat [het werk] ten dele is gebaseerd op een lezing die hij op [...] heeft gehouden tijdens [...]. Deze lezing heeft hij bewerkt tot een artikel dat hij naar zijn zeggen op [...] aanbood aan [...] Tegelijkertijd werkte hij aan zijn [...]. Het artikel heeft hij teruggehouden in afwachting van de uitkomst van de klachtprocedure.

De commissie heeft geen aanleiding om aan de beschrijving van beklagde te twifelen. Daarom gaat zij ervan uit dat het werk aan [het werk] is begonnen voor 1 oktober 2018. [...] Er is geen reden om aan te nemen dat een onderscheid gemaakt kan worden tussen onderzoeksactiviteiten die voor en die na 1 oktober 2018 zijn begonnen. Dit betekent dat op [het werk] de NGWb 2014 van toepassing is.

Ad 2. Op dit werk is de NGWb 2004 van toepassing.

Ad 3. Dit werk is gepubliceerd op [...]. De NGWb 2014 is van toepassing.

Ad 4. Het betreft hier de schriftelijke neerslag van een lezing die op [...] werd gehouden tijdens [...]. De [...] voor het jaarlijks te verschijnen [...] moet voor maart van ieder jaar ingeleverd worden. Beklaagde heeft zijn publicatie dus afgerond voordat de NGWI in werking trad. Op dit werk is de NGWb 2014 van toepassing.

Ad 5. Dit werk werd gepubliceerd op [...]. De NGWb 2012 is van toepassing.

Ad 6. Dit werk verscheen in [...]. De NGWb 2014 is van toepassing.

Klager is ervan uitgegaan dat de NGWI van toepassing is. Uit bovenstaande blijkt dat dit niet zo is, maar dat verschillende versies van de NGWb moeten worden toegepast.

3.3 Welke normen zijn toepasselijk?

De commissie heeft onderzocht welke door klager naar voren gebrachte normen relevant en ook opgenomen zijn in de verschillende versies van de NGWb. In paragraaf 3.3.1 wordt uiteengezet welke normen in de klacht worden aangehaald. In de daarop volgende paragrafen volgen de afwegingen die de commissie heeft gemaakt voor de beoordeling van de toepasbaarheid van deze normen. Paragraaf 3.3.7 bespreekt de conclusie van de commissie over de toepasselijkheid van de normen op de werken.

3.3.1 Welke normen noemt klager?

In de klacht wordt gesteld dat de volgende normen uit de NGWI geschonden zijn:

- 4. Houd rekening met de laatste wetenschappelijke inzichten.
- 6. Geef een zorgvuldige methodologische onderbouwing.
- 16. Wees precies en accuraat bij de uitvoering van het onderzoek.
- 17. Hanteer wetenschappelijke methoden.
- 19. Verzin geen data of onderzoeksresultaten en rapporteer niet over verzonnen data of onderzoeksresultaten alsof ze echt zijn.
- 22. Zorg dat bronnen controleerbaar zijn.
- 40. Doe bij het overnemen van ideeën, procedures, resultaten en tekst recht aan het betrokken wetenschappelijk werk van anderen en verwijst zorgvuldig naar de bron.
- 41. Vermijd onnodig hergebruik van eerder gepubliceerde teksten waarvan men zelf auteur of medeauteur was.
  - a. Wees transparant over het hergebruik door te verwijzen naar de oorspronkelijke publicatie.
  - b. Die verwijzing is niet nodig bij hergebruik op kleine schaal en bij hergebruik van inleidende passages en beschrijvingen van de toegepaste methode.

3.3.2 Het beroep van klager op schending van norm 19

De commissie vindt dat het beroep dat klager doet op schending van norm 19 moet worden afgewezen. Volgens klager suggereert beklagde eigen onderzoek weer te geven, terwijl dat gebaseerd is op het onderzoek van derden, zonder vermelding van de betreffende bronnen. Daarmee vervalst hij volgens klager zijn onderzoeksresultaten. Dit gedrag valt echter onder het verbod van plagiaat, zoals door klager zelf ook wordt gesteld. Dat betreft norm 40.

3.3.3 Het overnemen van bronverwijzingen en de indruk wekken van grote belesenheid

Klager stelt dat beklagde een aantal literatuurverwijzingen heeft gebruikt die secundair zijn, terwijl hij in dergelijke gevallen de primaire bron van zijn referentie niet vermeldt. Het gaat dan om de nummers in de klacht 48-51, 54, 54a, 56, 57, 61, 62-66. Klager vindt dit onder het verbod van plagiaat vallen. Verder brengt hij naar voren dat beklagde door zijn manier van literatuurverwijzen ten onrechte de schijn wekt van grote belesenheid. Daarbij vermeldt klager de nummers 18b, 19b, 21, 46, 61, 66.

In het concept-adviesrapport dat aan partijen ter controle werd voorgelegd was de commissie van de volgende terminologie uitgegaan. Het kan voorkomen dat een onderzoeker bij bestudering van een bron (A) een andere bron (B) ontdekt die ook relevant is voor het onderzoek. Bron B wordt aangeduid als de primaire bron en bron A als de secundaire. Als bron B in het onderzoek wordt verwerkt moet er op de voorgeschreven manier naar worden verwezen. Ook moet de onderzoeker het bronmateriaal zelf hebben bestudeerd. Hetzelfde geldt overigens voor bron A.

Op basis van deze terminologie viel de stelling van klager volgens de commissie in tweeën uiteen:

1. beklagde presenteert de resultaten van de bestudering van bron B door bron A als eigen werk en verwijst uitsluitend naar bron B; of
2. beklagde noemt bron A in een verwijzing en verder ook nog bron B, maar dan als vermelding ten overvloede.

Dat laatste noemde klager volgens de commissie de schijn wekken van grote belesenheid.

De commissie was het met klager eens dat ad 1 moest worden aangemerkt als plagiaat, omdat het gaat om het gebruik van de resultaten van wetenschappelijk werk van een ander, zonder aan dat werk recht te doen. Ad 2 was de commissie van oordeel dat het hier gaat om de kwaliteit van wetenschappelijk werk en niet om de wetenschappelijke integriteit. Daarom had de commissie de tweede zin van klachtonderdeel 4 buiten beschouwing gelaten.

Klager vond in zijn reactie op het conceptadvies dat beklagde zowel bij 1 als bij 2 de schijn van grote belesenheid wekt en dat het in beide gevallen gaat om plagiaat. De commissie heeft naar aanleiding van deze opmerkingen en mogelijke verwarring over de in het eerste advies gehanteerde terminologie besloten alle bij onderdeel 4 genoemde nummers te behandelen en steeds te beoordelen of daarbij sprake is van plagiaat.

Klager verwees in zijn reactie naar norm 22 (zorgvuldige bronvermelding). Het betreft hier echter norm 40 (plagiaat). De onderlinge verhouding tussen de normen 22 en 40 wordt in paragraaf 3.3.4 nader toegelicht.

3.3.4 Aanbevelingen voor wetenschappelijke kwaliteit vs. normen voor wetenschappelijke integriteit

Van oudsher wordt een onderscheid aangebracht in aanbevelingen die betrekking hebben op de kwaliteit van het wetenschappelijk onderzoek en normen die gaan over wetenschappelijke integriteit. In de verschillende versies van de NGWb is dat onderscheid niet duidelijk tot uitdrukking gebracht. In bijlage 1 van de Klachtenregeling is daarom een overzicht gegeven van gedragingen die in ieder geval een schending van de wetenschappelijke integriteit zijn. Onder omstandigheden kan het niet naleven van de andere normen en aanbevelingen ook

een schending van de wetenschappelijke integriteit zijn, of worden aangeduid als onvoldoende zorgvuldig handelen. In de NGWI is dit onderscheid uitgewerkt. Er zijn normen waarvan niet naleving een schending van de wetenschappelijke integriteit oplevert, normen waarbij dat het geval is na beoordeling van wegingsfactoren, en normen waarbij niet naleving slechts in uitzonderlijke gevallen een schending betekent. De commissie beschouwt dit onderscheid als een neerslag van de systematiek die in de afgelopen jaren in de advisering van het Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit (LOWI) is ontstaan. Het onderscheid kan daarom ook worden toegepast op schendingen van normen die plaatsvonden voordat de NGWI in werking trad.

Verband tussen norm 22 en norm 40

In paragraaf 3.3.3 werd aangegeven dat klager de normen 22 en 40 noemt en dat er een verband tussen deze twee normen bestaat. Het hierboven geschetste onderscheid tussen aanbevelingen voor wetenschappelijke kwaliteit en normen voor wetenschappelijke integriteit is van belang om te begrijpen hoe deze normen zich tot elkaar verhouden. Hieronder wordt dat uitgelegd.

Norm 40 (verbod van plagiaat) wordt in paragraaf 3.4 van de NGWI als volgt omschreven: "Doe bij het overnemen van ideeën, procedures, resultaten en tekst recht aan het betrokken wetenschappelijk werk van anderen en verwijs zorgvuldig naar de bron." Norm 22 wordt in paragraaf 3.3 van de NGWI als volgt omschreven: "Zorg dat bronnen controleerbaar zijn". Beide normen zijn ook terug te vinden in art. 1.1.3 van de opeenvolgende versie van de NGWb.

Niet naleving van norm 40 levert onder de werking van de NGWI, maar ook volgens de eerder geldende codes, een schending van de wetenschappelijke integriteit op.

Norm 22 schrijft voor dat bronnen controleerbaar moeten zijn. Overtreding van deze norm betekent echter nog niet dat sprake is van plagiaat. Omgekeerd is dat in veel gevallen wel zo: iemand die plagiaat pleegt, verhult de herkomst van een tekst en noemt daarom de bron niet. Daarnaast komt het ook voor dat een bron wel genoemd wordt, maar dat een brontekst letterlijk wordt overgenomen zonder dat wordt aangegeven dat het om een citaat gaat. Ook in dat geval is er sprake van plagiaat. Norm 22 wordt genoemd in paragraaf 5.2, sub A, onder 2, NGWI. Bij het niet naleven van deze normen hangt het van de uitkomst van de weging met behulp van de in paragraaf 5.2, sub C, aangegeven wegingscriteria af of de kwalificatie 'schending van de wetenschappelijke integriteit' aangewezen is of een minder zware kwalificatie.

Uitzonderlijke gevallen van schendingen wetenschappelijke integriteit

In par. 5.2, sub A, onder 3, NGWI, wordt gesteld dat het niet-naleven van een andere dan de onder 1 en 2 genoemde normen in het licht van de wegingscriteria slechts in uitzonderlijke gevallen de kwalificatie 'schending van wetenschappelijke integriteit' oplevert. Onder deze categorie vallen de volgende door klager aangevoerde normen: norm 4 (gebruik laatste wetenschappelijke inzichten), 6 (geef een zorgvuldige methodologische onderbouwing), 16 (wees precies en accuraat bij de uitvoering van het onderzoek), 17 (hanteer wetenschappelijke methoden) en 41 (wees transparant over het hergebruik van eigen werk). Van deze normen is het in norm 41 opgenomen gebod terug te vinden in de NGWb 2014; de overige normen komen niet voor in enige versie van de NGWb. Wel kunnen

deze overige normen worden begrepen onder de principes en uitwerkingen zoals deze in de verschillende versies voorkomen.

De commissie hanteert als uitgangspunt dat de in de vorige alinea aangeduide normen betrekking hebben op de kwaliteit en de zorgvuldigheid van het wetenschappelijk werk, en niet op de wetenschappelijke integriteit. Een klachtprocedure over wetenschappelijke integriteit is niet bedoeld om de kwaliteit van wetenschappelijk werk aan de orde te stellen. Een klager moet dus niet alleen aantonen dat deze normen niet zijn nageleefd, maar ook dat er uitzonderlijke omstandigheden zijn waardoor niet-naleving toch van belang is vanwege de wetenschappelijke integriteit. Zulke uitzonderlijke omstandigheden zijn in ieder geval aanwezig als aannemelijk is dat de onzorgvuldigheid waarmee een wetenschappelijk onderzoek is uitgevoerd bedoeld is om schendingen van wetenschappelijke integriteit te verhullen.

Waar de commissie tot de conclusie komt dat sprake is van een onzorgvuldigheid, beoordeelt de commissie of die bedoeling aannemelijk is. Is dat niet het geval, dan wordt de klacht in zoverre ongegrond verklaard.

3.3.5 Begrippen van algemene bekendheid (common knowledge)

Binnen vakgebieden komen begrippen voor waarvan de betekenis in die vakgebieden breed gedeeld wordt. Dit brengt met zich mee dat een dergelijk begrip geen nadere uitleg behoeft in een verslag van een onderzoek dat zich richt tot vakgenoten. Richt een publicatie zich tot een breder publiek, dan kan een dergelijk begrip worden uitgelegd zonder een bron te noemen. De auteur van de publicatie wordt verondersteld de kennis van algemene bekendheid weer te geven zoals door hem of haar geïnternaliseerd. Zou een auteur een beschrijving overnemen die door een andere auteur is gegeven, zonder een bron te noemen, dan levert dit geen plagiaat op.

Bij een aantal klachtnummers heeft beklagde zich verweerd door te stellen dat een bepaald begrip van algemene bekendheid is. De commissie heeft op die punten het advies ingewonnen van een externe deskundige.

3.3.6 Klachtonderdelen 3 en 5

Uit de formulering van klachtonderdelen 3 en 5 had de commissie in het concept-adviesrapport afgeleid dat klager het oog had op wetenschappelijke kwaliteit van het werk van beklagde. Zo stelt hij bij onderdeel 3 dat de publicaties van beklagde onnauwkeurig zijn en serieuze fouten bevatten, terwijl hij bij onderdeel 5 naar voren brengt dat hij niet werkelijk in gesprek is met zijn vakgenoten en daardoor informatie en argumentatie negeert, die zijn onderzoeksresultaten positief of negatief zouden kunnen beïnvloeden. De commissie had daarom in de conclusie van deze paragraaf aangegeven de bij deze onderdelen genoemde nummers buiten behandeling te laten. Het ging om de nummers 4, 10-12, 60 (onnauwkeurig) en 16, 55 (serieuze fouten) en de nummers 9, 9a, 18b, 55, 60, 66 (niet in gesprek met vakgenoten). Een aantal van deze nummers wordt door klager ook genoemd bij onderdelen die betrekking hebben op wetenschappelijke integriteit en zijn daarom door de commissie beoordeeld. De commissie heeft zich in het concept-adviesrapport in zoverre niet zorgvuldig uitgedrukt. Het gaat erom dat deze klachtonderdelen buiten beschouwing zijn gelaten als en voor zover ze betrekking hebben op de wetenschappelijke kwaliteit van het in de klacht betrokken werk.

3.3.7 Conclusie over de toepasselijkheid van de normen op de werken

Op grond van het bovenstaande onderzoekt de commissie of beklagde normen 22 en 40 niet heeft nageleefd en ook of er - waar relevant - zorgvuldigheidsnormen zijn geschonden, waaronder norm 41. Van de nummers 61a, 69, 70 en 71 (zelfherhaling) heeft nummer 70 betrekking op [...]. Ten tijde van het schrijven van dit werk was er nog geen norm ten aanzien van zelfherhaling van toepassing. Dit nummer laat de commissie daarom buiten beschouwing.

4. Inhoudelijke behandeling

4.1 Manier van behandelen

De commissie behandelt in paragraaf 4.2 de klacht in de volgorde van de nummers die door klager is gebruikt. Per nummer geeft de commissie zo nodig aan of het in verband met de hierboven aangegeven inperking van het onderzoek buiten beschouwing blijft. Eveneens wordt per nummer aangegeven of de klacht gegrond is of niet.

De commissie verwijst bij de formulering van de klacht zelf in het algemeen niet naar de vindplaats van het tekstgedeelte waarop de klacht betrekking heeft. Die verwijzing is terug te vinden in het door klager ter beschikking gestelde en door de commissie bijgevoegde vertrouwelijke overzicht.

De commissie baseert zich bij de formulering van de argumenten van klager en beklagde zoveel mogelijk letterlijk op de bewoordingen uit de klacht en het weerwoord, waar relevant aangevuld met wat uit de verslagen van de hoorzittingen en de reacties daarop blijkt.

4.2 Bespreking van de klachtnummers

[...]

Conclusie t.a.v. nummers 2 t/m 11

De commissie vindt dat beklagde bij het opnemen van [...] en [...] onvoldoende recht heeft gedaan aan het werk van [...] en [...] door niet te vermelden dat [...] en [...] grotendeels op het werk van deze auteurs zijn gebaseerd. Er is hier sprake van plagiaat.

Deze klachtnummers zijn gegrond.

Conclusie t.a.v. nummer 12

De commissie constateert dat beklagde heeft toegegeven de eerste zin van de hier bedoelde noot te hebben ontleend aan [...].

Voor dat deel is dit klachtnummer gegrond. Er is sprake van plagiaat.

Voor het overige heeft klager geprobeerd aan te tonen dat beklagde zich heeft gebaseerd op [...] en [...], zonder dat hij dat heeft vermeld. De commissie vindt het verweer van beklagde in navolging van de deskundige op dit punt aannemelijk. Er is wel sprake van onzorgvuldigheid in de zin van norm 16 NGWI. Het is niet aannemelijk dat beklagde de bedoeling had hiermee schendingen van wetenschappelijke integriteit te verhullen.

In zoverre is dit klachtnummer ongegrond.

[...]

Conclusie t.a.v. nummer 17

De commissie vindt na raadpleging van de deskundige dat het uit oogpunt van controleerbaarheid duidelijker zou zijn geweest als beklagde in een noot had aangegeven dat de citaten door hem [...] waren vertaald, waarbij de door hem gebruikte [...] kon worden vermeld. In zoverre is sprake van schending van norm 22 NGWI.

Dit klachtnummer is gegrond.

[...]

Conclusie t.a.v. nummers 18 en 18a

Na raadpleging van de deskundige is de commissie het met beklagde eens dat [...]. Het is inderdaad niet nodig om voor de omschrijving van die vraag een bron aan te wijzen.

Na raadpleging van de deskundige vindt de commissie dat dit anders ligt als het gaat om het citaat uit [...]. Uit oogpunt van controleerbaarheid is het juist om [...] te noemen waarop [...] is gebaseerd. Datzelfde geldt ook als een beschrijving van de mening [...] wordt gegeven.

De commissie vindt het niet aannemelijk dat beklagde [...] heeft geparafraseerd, maar is wel van mening dat beklagde de [...] gebruikte bron had moeten noemen. Op dat punt is sprake van schending van norm 22 NGWI.

Deze klachtnummers zijn ongegrond ten aanzien van [...] en gegrond ten aanzien van [...].

[...]

Conclusie t.a.v. nummers 25b t/m 44

Naar de mening van de commissie speelt het al dan niet populariserende karakter van [...] geen rol als het gaat om het vermelden van bronnen. De commissie constateert ten aanzien van de nummers 25b tot en met 44 dat er [...] voldoende ruimte was om het artikel van beklagde van een zodanig aantal voetnoten te voorzien dat recht kon worden gedaan aan het auteurschap van [...]. Beklaagde heeft dit ten onrechte nagelaten.

Deze klachtnummers zijn gegrond. Hier is sprake van plagiaat.

[...]

Conclusie t.a.v. nummer 54a

De commissie kan beklagde in dit verweer niet volgen. Het gaat om noot [...]. Daar verwijst beklagde naar [...]. Het citaat komt ook voor bij [...], die in noot [...] verwijst naar [...]. De bronverwijzing is, ondanks verschillende aanduidingen, bij beklagde en [...] dezelfde, namelijk [...]. Dit leidt de commissie af uit noot [...] van beklagde, waarin hij dit werk voluit omschrijft. [...] loopt echter van [...] tot [...], dus een verwijzing naar [...] kan niet correct zijn. In dit kader snapt de commissie niet dat beklagde in zijn verweer spreekt over [...].

De commissie acht aannemelijk dat beklagde het citaat van [...] heeft ontleend aan [...].

Dit klachtnummer is gegrond. Hier is sprake van plagiaat.

[...]

Conclusie t.a.v. nummer 59

De commissie vindt dat het uit oogpunt van controleerbaarheid juist is om te verwijzen naar [...], omdat er verschillen bestaan tussen [...]. In die zin heeft beklagde zijn brongebruik niet correct vermeld en is norm 22 NGWI geschonden.

Dit klachtnummer is gegrond.

[...]

Conclusie t.a.v. 61b

De commissie neemt aan dat klager bedoelt te stellen dat beklagde [...] niet zelf heeft bestudeerd. De commissie gaat ervan uit dat het hier gaat om slordigheid in de bronvermelding, dus schending van norm 22 NGWI.

Dit klachtnummer is gegrond.

Conclusie t.a.v. 61c

De commissie vindt dit een aannemelijke verklaring. Overigens vraagt de commissie zich af welk voordeel beklagde zou hebben door net te doen alsof hij het werk in kwestie niet (goed) zou kennen. Er is wel sprake onzorgvuldige bronvermelding, dus schending van norm 22 NGWI.

Dit klachtnummer is gegrond.

[...]

5. Samenvatting

Samengevat zijn de volgende klachtnummers gegrond:

Nummers	Oordeel
2 t/m 11	Plagiaat (schending norm 40)
12	Voor het deel dat betrekking heeft op [...]: plagiaat (schending norm 40)
17	Controleerbaarheid (schending norm 22)
18a	Controleerbaarheid (schending norm 22)
25 b t/m 44	Plagiaat (schending norm 40)
54a	Plagiaat (schending norm 40)
59	Controleerbaarheid (schending norm 22)
61b	Controleerbaarheid (schending norm 22)
61c	Controleerbaarheid (schending norm 22)

De overige klachtnummers zijn ongegrond.

6. Oordeel

De beklaagde heeft in [...] op substantiële wijze plagiaat gepleegd, evenals in [...]. In [...] is op één plek sprake van plagiaat. Het gaat bij de gevallen van plagiaat naar de mening van de commissie om een tamelijk ernstige schending van de wetenschappelijke integriteit.

Op vijf plekken in de onderzochte werken heeft de beklaagde norm 22 NGWI geschonden door onzorgvuldige bronvermelding. De commissie vindt dat het daarbij gaat om geïsoleerde gevallen van slordigheid en duidt deze schendingen daarom aan als lichte tekortkomingen.

7. Advies

De commissie adviseert dat het College van Bestuur de volgende maatregelen oplegt aan beklaagde.

A. Rectificaties

In overleg met de decaan van [...] uit te voeren:

1. Beklaagde moet de nu [...] gepubliceerde versie van [...] verwijderen en vervangen door een versie waarin voldoende recht wordt gedaan aan het werk van [...]
2. In de vervangende versie van [...] moet beklaagde [...] aanpassen, in die zin dat de eerste zin komt te luiden [...]
3. Beklaagde moet in een komend nummer van [...] een rectificatie laten opnemen, waarin het volgende wordt vermeld: [...]
4. In overleg met de uitgeverij [...] moet beklaagde een rectificatie laten opnemen, waarin het volgende wordt vermeld: [...]

B. De decaan van [...] moet met beklaagde bespreken op welke wijze de door de commissie geconstateerde schending van de wetenschappelijke integriteit en de lichte tekortkomingen in de toekomst kunnen worden vermeden.

4. Aanvankelijk oordeel van het College van Bestuur

Het College van Bestuur besloot ten aanzien van de beoordeling van de klacht het advies van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit (CWI) over te nemen en de klacht gegrond te verklaren voor wat betreft de klachtnummers die in paragraaf 5 in het CWI rapport als gegrond zijn vermeld en de klacht voor het overige ongegrond te verklaren.

5. Op deze zaak is geen LOWI advies aangevraagd.

6. Het oordeel van het College van Bestuur werd definitief op 19 januari 2021.